

HELAL KAZANÇ VE HARAMDAN KAÇINMA

*Eûzubillahimineşşeytânirracîm
Bismillâhirrahmânirrahîm.*

el-Hamdülillahi rabbilâlemin ve'l-âkibetü li'l-müttekîn. Vessalâtü vesselâmü alâ seyyidinâ muhammedin ve âlihî ve sahbihî ecmaîn.

l'lemû eyyühe'l-ihvân enne efdale'l-kitâbi kitâbullah ve enne efdale'l-hedyi hedyü muhammedin sallallahu aleyhi ve sellem ve şerra'l-umûri muhdesâtühâ ve külle muhdesin bid'ah ve külle bid'atin dalâleh ve külle dalâletin fi'n-nâri. Ve bi's-senedi'l-muttasili ile'n-nebiyyi sallallahu aleyhi ve selleme ennehû kâl:

«عُمْرَةٌ فِي رَمَضَانَ تَعْدِلُ حَجَّةً. حم، خ، هـ وَاِبْنُ

زَنْجُوِيَّةُ، عَنْ جَابِرٍ؛ حم، م، خ، د، هـ حَب، عَنْ ابْنِ

عَبَّاسٍ؛ طَب، هـ عَنْ وَهْبٍ؛ طَب، كَر، وَالْبَغَوِيُّ، عَنْ

أَبِي طَلِيْقٍ؛ د، ت حَسَنٌ، هـ عَنْ أُمِّ مَعْقِلٍ؛ طَب، ض، عَنْ

ابْنِ الزُّبَيْرِ؛ طَب، عَنْ عَرْوَةَ؛ طَب، عَنْ مَعْقِلٍ.»

Umratün fî ramadâne ta'dilu hacceten.

Ahmed b. Hanbel, Buhârî, İbn Mâce, İbn Zencûye Câbir'den; Ahmed b. Hanbel, Müslim, Buhârî, Ebû Davud, İbn Mâce, İbn Hibbân İbn Abbas'tan; ve diğerleri rivayet etmişler.

Bir salavât-ı şerîfe getirelim.

Esselatu vesselamu aleyke yâ Resûlallah.

Esselatu vesselamu aleyke yâ habiballah.

Esselatu vesselamu aleyke yâ seyyide'l-evveline ve'l-âhirin.

Ramazan-ı Şerif'te umre her zaman yapılır. Hac senede bayram ertesine mahsus bir gündür. Arefe günü orada bulundu mu hacı olur. Ama umre, bayram günlerinden maâda [ayrı] senenin her gününde umre caizdir. Ramazan'da yapılırsa daha sevaplıdır, hacca muadildir.

Ramazan-ı Şerif'te, burada bir umre, bazı yerlerde Ramazan'da iki umre rivayeti de vardır ama buradaki rivayet daha kuvvetli. Buhârî Müslim birçok raviler ile beraber;

“Ramazan-ı Şerif'teki bir umre onun için bir hacca muadil.”

Onun için vakitleri olan insanların buna muvaffak olmalarını hep arzu ederiz.

Allah cümlemize nasip etsin.

a. Kanaatsizliğin İnsanların Ahlaki Bozulmasına Etkisi

«عُمْرُ أُمَّتِي مِنْ سِتِّينَ سَنَةً إِلَى سَبْعِينَ سَنَةً . تَحَسَنُ غَرِيبٌ، عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ.»

Umuru ümmetî min sittîne seneten ilâ seb'îne seneten.

“Ümmetimin ömrü de, ekseriyet itibariyle, 60-70 arasındadır.” buyurulmuş.

Tirmizî hazretleri hasenün ğarîbün, an Ebû Hüreyre buyurmuş.

عُمْرَانُ بَيْتِ الْمَقْدِسِ خَرَابٌ يَثْرِبُ، وَخَرَابٌ يَثْرِبُ خُرُوجِ الْمَلْحَمَةِ، وَخُرُوجِ الْمَلْحَمَةِ فَتْحُ الْقُسْطَنْطِينِيَّةِ، وَفَتْحُ الْقُسْطَنْطِينِيَّةِ خُرُوجِ الدَّجَالِ. ش، حم، د، وَالْبَغَوِيُّ فِي «الْجَعْدِيَّاتِ»، ط، ق فِي «الْبَعْثِ»، ك، عَنْ مُعَاذٍ.

Umrânü beyti'l-mukaddes ev beyti'l-makdisi harâbü yesribe ve harâbu yesribe hurûcu'l-melhameti ve hurûcu'l-melhameti fethu'l-kustantiniyyeti ve fethu'l-kustantiniyyeti hurûcu'd-deccâli.

İbn Ebû Şeybe, Ahmed b. Hanbel, Ebû Davud, Begavî *el-Ca'diyât*'da; Taberânî, Beyhaki *el-Ba's*'te, İbn Asâkir Mu'az *radıyallahu anh*'ten.

Beytülmağdis dediği Kudüs yani. Yesrib dediği Medine-i Münevvere'dir.

“Kudüs'ün ümrânı yani mâmur olması, mamuriyetinin kemali bulması, Medine-i Münevvere'nin harabına alamettir.” buyurulmuş.

Yani şöyle buyuruyorlar;

Umranühû ba'de harabihi. Bir vakit gelecek Kudüs harap olacak, tahrip olunacak. Bu tahripten sonra âhir zamanda tekrar imar olunacak. *Sümme ya'muruhü'l-küffâru*. “Bu imarı da küffâr yapacak.”

Yahudi de küffardan değil mi?

Ve'l-esahhu enne'l-muradü bi'l-umran el-kemal fi'l-imareti ve umranühû bi-istilâihi'l-küffâr.

Demek ki düşmanın orasını istila edeceğini bundan 1300 küsur sene evvel Resûlullah haber vermiş.

Ve umranühû bi-istilâihi'l-küffâr. “Buranın imarı küffarın burasını istilasından sonra olacak.” *Ve umranuhû vakte harabi yesrib*.

“Onun ümrani döneminde de Medine-i Münevvere'nin harabiyeti.”

Artık o da nasıl olacak bilemiyorum.

Ondan sonra büyük muharebelerin vukuuna işaret olunmuş. Bu muharebelerin de ekseriyetle Medine-i Münevvere civarında olacağı da beyan buyurulmuş.

Kim bilir bu yahudi oralarada mı uzanacak, ne yapacak?

Allah muhafaza etsin.

«عَمَلُ الْجَنَّةِ الصِّدْقُ، وَإِذَا صَدَقَ الْعَبْدُ بَرًّا، وَإِذَا بَرَّ
آمَنَ، وَإِذَا آمَنَ دَخَلَ الْجَنَّةَ؛ وَعَمَلُ النَّارِ الْكَذِبُ.
إِذَا كَذَبَ الْعَبْدُ فَجَرَ، وَإِذَا فَجَرَ كَفَرَ، وَإِذَا كَفَرَ دَخَلَ
النَّارَ. حم، عَنِ ابْنِ عَمْرٍو.»

Amelü'l-cenneti es-sıdku ve izâ sadeka'l-abdü berra ve izâ berra âmene ve izâ âmene dehale'l-cennete ve amelü'n-nâri'l-kezibü. İzâ kezebe'l-abdü fecera ve izâ fecera kefera ve izâ kefera dehale'n-nâra.

Amelü'l-cenneti es-sıdku. “Ehli cennetin ameli doğruluktur.”

Yani doğru olan insanların neticesi, yerleri cennettir.

Ve izâ sadeka'l-abdü. “Kum doğru söylüyor, hareketleri de doğrudur.”

Yalnız sözdeki doğruluk kâfi değil, sözü ile özünün denk olması lazım. Söylediği söze göre kendisinin ameli de doğru olması lazım. Sözü doğru olup da yaptığı hareket bozuk olursa onun için insanların amellerinden alacakları nasihat, sözlerinden alacağı nasihatlerden kuvvetlidir diyor. Bir insan harekâtı ile örnek olmalı. Harekâtı ile örnek olmalı cemaate, cemaat de o hareketten ders alabilmeli. Yoksa sözleri ile ders vermek çok zordur, yani nadirattandır. Ekseriyetle insanlar amellerden ders alır diyor. Onun için Nakşibendi hazretleri de demiş;

“Bizim sükutumuzdan ders alamayan sözümüzden hiç alamaz.” demiş.

Amelü'l-cenneti es-sıdku ve izâ sadeka'l-abdü berra. “Doğru oldu muydu insan ondan sonra namazını da kılar orucunu da tutar, her hareketinde de doğruluk olur.” *Ve iza berra âmene.* “Bu doğruluk başladı mıydı, ihsan sahibi oldu muydu muhakkak iman olacak.”

Bu *âmene*, *emene* de okunur. *Emene* kasr ile okunursa kendisi âfetlerden selamette

olur. *Âmene* olursa, insan doğru söylediği zaman da imanda kemale ulaşır.

“Ve bu imandaki doğruluğu, kemali sebebiyle de.” *Dehale’l-cennete*. “Cennete girer.”

Yani insanın cennete girmesine başlıca sebep insanın sözüyle, kavli ile, harekâtı ile doğru olması lazım. Her hareketiyle doğru olması lazım.

Ve amelü’n-nâri. “Cehenneme gideceklerin ameli ise.” *el-Kezibü*. “Yalancılıktır.”

Yalancılık insanı cehenneme sürükler. Bir diğer şey de böyle teşbih edilmiş. Cennetten bir ağaç çıkıyor dalları yere serilmiş. Cehennemden de keza bir ağaç. Cennet ağaçlarının dalları Tûba dalları, doğruluk. Bu doğruluklara tutunanlar doğru cennete çekip götürüyor onu. Cehennemden ameli de cehennemden çıkan ağacın dalları, o da dünyada yalancılık. Kim ki yalancılara tutunursa onu da cehenneme sürükler götürür.

Ve amelü’n-nâri’l-kezibü. “Cehennem adamlarının işi yalancılıktır.” *İzâ kezebe’l-abdü*. “İnsan yalana başladı mıydı.” *Fecera*. “Fücur sahibi.”

Fısk u fücur sahibi, taatı ilahiyeden huruc etmiş insanın adı.

Ve izâ fecera kefera.

Şimdi bir insan der ki;

“Yalan adamı gâvur yapar mı? der.

Yalan adamı gâvur yapar mı?

Yalancısın, gâvur olur mu insan?

Bizim mezhebimize göre gerek yalan olsun gerek başka günahlar olsun insanı gâvur yapar mı?

Gâvur olmaz insan. Ama gavurluğa doğru götürür. Arkası gavurluktur onun. Gavur etmez, insan günah işlemekle, günahı kebir işlemekle, gerek kebir gerek seğâir. Bu günahları işlediğinden dolayı gâvur olmaz. Ama gavurluğa doğru sürükler onu.

İşte onun için;

Ve izâ kefera dehale'n-nâra. “O fücür onu küfre götürüyor ve küfür de en nihayet onun nâra, cehenneme atılmasına vesile oluyor.”

Ahmed b. Hanbel'in Hz. İbn Ömer'den rivayeti.

Onun için Allahu Teâlâ cümlemize sadakat ihsan buyursun. Doğruluk ihsan buyursun.

O yalanlarla para kazananların, hepimiz acırız ya, onların kendilerine ve çocuklarına da acımaları lazım yani. Bu yalanla toplanan

paraların hiçbir faydası olmaz insana. Evet aldatırsın, karşısındaki adam zayıftır, köylüdür belki bilmiyordur üçü beşe satarsın, beşi ona satarsın kazanırsın birçok paralar ama netice itibarıyla o kazancın sana helal olarak gıda olmaz. Helal olmaz sana.

Bahusus dinini iyi bilmeyen insanlar günah yollardan da para kazanmaktan da korkmuyorlar. Mesela bugün içki satmayan dükkân pek az.

İçki satmayan dükkân pek az!

Bazı satmayanlar mesela işimizi de yürütemiyoruz deyip dükkanlarını da değiştirmek mecburiyetinde kaldıklarını duyuyoruz.

“E bu içki satmak suretiyle ben gâvur olmuyorum ya?” der.

Gavur olmuyorsun ama gavurluğa doğru gidiyorsun, yani gavurun yolunu tutmuşsun. O yol da seni netice itibarıyla gavurluğa götürür.

Onun için o para, mesela senin dükkanın da 10 çeşit mal var. 10 çeşitten bir tanesi de rakı. 10 tanesi helal bir tanesi haram. O bir tanesi o dokuzunu da haram eder.

Niçin?

Senin elinde bir testi su var, bir kap su var, tertemiz. Onun içerisine getir böyle bir damlacık rakıyı, şarabı at.

Onun hepsi pis olur mu olmaz mı?

Hepsi pis olur, içemezsin onu artık. Ha sidik dökmüşsün ha onu dökmüşsün.

Sidik dökülse içer misin onu?

İçmezsin!

Şarap dökülürse onu da içemezsin.

Niçin?

Su temizdi ama bozdu, berbat etti işte. Kuyuya dökülse kuyunun suyunu da boşaltmak lazım.

Kuyunun suyunu boşaltmak lazım!

E bu kadar haram bir şeyi ben parayı çok kazanacağım diyerekten onu dükkanına koyuyor. Belki kendi de kullanıyor. Kendisi kullanmayan adam koymaz. Belki kendi de kullanıyor, kendi de kullanınca bunu hem bedenini tahrip suretiyle isyan ediyor hem de çoluğuna çocuğuna haram para yedirmek, haram rızık yedirmek suretiyle onların da ahlaklarının bozulmasına sebep oluyor.

Bugünkü insanların taşkınlığı, tuğyanı, isyanının kökü haram paralardır.

İnsan durup dururken bu kadar tuğyan eder mi hiç, olacak şey mi?

Sebebi haram nafakalar.

Bugün şeyi okuyordum, ismi aklıma gelmedi. Orada vasiyet, yarı kitabı vasiyet. Nasihat çevirmiş nasihat ediyor. O nasihatın altına rüşveti de koymuş, “Rüşvet haramdır!” diyor. Bu rüşvet haram olduğu halde, bugün diyorlar ki,

“O rüşvet verilmeyince bugün hiçbir işin olmuyor.” diyorlar.

E bu neden oluyor?

Herkes gözünü memuriyete dikmiş, bu memuriyette de bugün para az veriliyormuş. E o da yetmiyormuş, sen de bana yardım et.” diyerekten para alınıyormuş mesela.

E bu haram değil mi?

“Bu alana da haram verene de haram” dendiği halde bu rüşvet bugün memlekette caiz.

Apaçık!

Neden?

Haramdan korkmadığımızdan dolayı.

Ama bu haram bizi gâvur etmez ama gavurluğa doğru sürükler bizi. Çünkü vücut kö-

künden bozuluyor. Kökünden bozulunca bozuk kök bir vücutta amel sağlam olmaz tabiatıyla.

Onun için günahlardan fecer [lazımdır]. İnsan bir yalan söyleyince ehli fücurdan oluyor, ehli isyan oluyor. Bir yalan insanı böyle yaparsa, yalanın mukabilinde bir sürü günahlar var. Yalan da günahlardan bir tanesi. O günahların irtikabı insanı böyle fecre, o fecer de insanı küfre doğru götürür buyurmuşlar.

Allah kusurumuzu affetsin.

Onun için kanaat *kenzün*, bir hazinedir ki *lâ yünfa'*, bitmez o.

Kanaat...

Canım bugün insan mesela 100 lira kazanıyor yetmiyor. Ama 10 lira kazanamayan adam da var o da geçiniyor bu memlekette bugün. Ne olacak, bir ekmek bir lira. Pekâlâ yeter işte insana bir lira.

Kuru ekmek yerim ne olacak?

Tuza banar yerim, suya batırır yerim pekâlâ onunla geçinirim. Tek helal olsun bana. Haram olup da zıkkımlanacağına böyle, helal olsun da bir lokma olsun.

Onun için kanaatsizliktir bu felaketleri başımıza sürükleyenler.

b. Sünnete Uygun Yaşam ve Amel

«عَمَلٌ قَلِيلٌ فِي سُنَّةٍ، خَيْرٌ مِنْ عَمَلٍ كَثِيرٍ فِي بِدْعَةٍ.
الرَّافِعِيُّ، عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ؛ الدَّيْلَمِيُّ، عَنِ ابْنِ مَسْعُودٍ.»

*Amelün kalîlün fî sünnetin hayrun min
amelin kesîrin fî bid'atin.*

Sünnet üzere amel her şeye şamildir; namaz da olsun, sâir ibadetlerde, sâir işlerimizde. Bu sünnet üzere hareket etmektir ki yemek yerken de sünnet üzere yemek yesek az yemek bize yeter.

Amelün kalîlün. Yemeğin de azı gerekli. Sünnet üzere yensin, sünnet üzere yenen yemeğin azı kafi gelir insana. Çok yemek, ama sünnet üzere yenmiyor. Masanın üzerine kurulmuş oturmuş mağrurane bir şekilde. Bir elinde çatal bir elinde bıçak. İşte sağıyla keser soluyla ağzına atar.

«لَا تَأْكُلُوا بِالشِّمَالِ، فَإِنَّ الشَّيْطَانَ يَأْكُلُ بِالشِّمَالِ»

*Lâ te'külü bi's-şimâli fe-inne's-şeytâne
ye'külü bi's-şimâli.*

Lâ te'külü bi's-şimâli. "Sol elinizle yemeyin." diyor. *Ve la teşrebâ bi's-şimâli.* "Sakın sol elinizle de içmeyin." *Fe-inne's-şeytâne*

ye'külü bi's-şimâli. “Çünkü şeytan sol eliyle yer.”

Sen kendini şeytana teşbih edip de solunla yiyeceğine Allah sana sağ elini [vermiş.] Sağ el hayırlı işlerde kullanılır, sol el de yaramaz işlerde kullanılır, taharet gibi, burun temizlemek gibi yerlerde.

Onun için;

Amelün kalîlün. “Herhangi bir iş olursa olsun, az olsun.” *Fî sünnetin.* “Ama sünnete uygun olsun.”

Diz çökersin, sağ bacağını da dikersin, tuzu da önüne koyarsın Bismillâhirrahmânirrahîm der tuzdan bir alır tadarsın. Ondan sonra Bismillâhirrahmânirrahîm der yemeğini güzelce yersin. Yani bununla üç beş lokma adama kâfi gelir. Ama sünnete uygun olmadı mıydı, ellerini yıkamamış, gelir oturur. Onun doyması da mümkün olmaz tabi.

Hayrun min amelin kesîrin fî bid'atin.

Bid'ah, asıl bizi yıkan şeylerden biri de bid'at olmuştur. Bid'at, Avrupa'nın mesela bugün bütün hareketlerini kendimize örnek ediyoruz. Peygamberimizin sünnetini örnek edineceğimize Avrupa'nın hareketine örnek ediyoruz. Buna da bid'at diyorlar.

Bid'at, peygamberin sünnetinden dışarıya çıkmak. Peygamberrin sünnetleri makbuldür. Her hareketimiz de sünnetin dışına çıkmak bid'at oluyor.

“Bu bid'at ile yapılan çok iş, bid'atsız, sünnetle olan az ondan hayırlıdır.” buyurulmuş.

«عَمَلُ الرَّجُلِ بِيَدِهِ وَكُلُّ بَيْعٍ مَبْرُورٍ كَق، كَر، عَنِ
ابْنِ عُمَرَ قَالَ: سُئِلَ النَّبِيُّ عَلَيْهِ الصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ عَنْ
أَطْيَبِ الْكَسْبِ قَالَ: ... فَذَكَرَهُ»

Amelü'r-raculi bi-yedihi ve küllü bey'in mebrûrin.

Yani sanatkarlık. *Amelü'r-raculi bi-yedihi*. Sanatkar bir adam iş yapıyor, yaptığı işten nafakasını temin ediyor. Bu gayet makbul bir şeydir.

Onun için Davud *aleyhisselam* evvelce beytûlmalden hakkını alır, onunla geçinirmiş fakat her zaman köşe başlarında durur;

“Davud'u nasıl tanıyorsunuz, nasıl biliyorsunuz? Muamelesi iyi midir memnun musunuz?” diye sorarmış.

Tabi Davud'u tanımıyor kimse. O zaman şimdiki gibi resimler de yok, tanımak mümkün değil.

"Eh çok iyi idaresi, memnunuz." derlermiş.

Cenab-ı Hak bir gün insan kılığında meleklerini yollamış, ona da sormuş Davud;

"Nasıl tanıyorsunuz Davud'u?" diyerekten.

Demişler;

"Çok iyi ama beytülmalından yiyor."

"Beytül maldan yiyor." demişler.

Bu tabi kendisinin ağırına gitmiş, ondan sonra demircilik sanatını Cenab-ı Hak ona ikram etmiş. Kendi eliyle yaptığı işte o günün zırhları, vesairesi nelerse onlarla geçinir olmuş.

Bütün peygamberlerin sanatları vardır. Her peygamber bir sanat ile iştilal etmiş. Süleyman *aleyhisselam* cinne inse, bütün mahlukata emreden bir peygamber. Havada uçardı, Süleyman *aleyhisselam* ordusunu havada uçururdu. Ordusunu askeri ile, bütün malzemesi ile havada uçururdu. Bugün bizim tayyareler de onun yanında hiç kalır yani. Uçururdu, böyle bir peygamber.

Hutbeye çıkıyor, cemaate vaaz edecek. Orada da elinde boş durmuyor, zembil örüyor. Zembil örmesini öğrenmiş, zembil örüyor satıyor, onunla nafakalanıyor. Süleyman *aleyhis-selam* nafakasını beytülmalından değil buradan temin edermiş.

Onun için bugünkü gençlik hep devlet karpısına böyle hayran;

“Oraya bir girsem de, hah işim iş.” [diye düşünüyor.]

Doğru bir şey değil. Alışveriş yap.

Küllü bey'in. “Her alışveriş.”

Bak bugün bu memlekette her nevi şey alınır satılır. Bu alışverişlerden birisine gir, sen de ekmek paranı kazan. Kimsenin boyunduruğu altında yaşama.

Resûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'e sormuşlar ki;

“Kesbin, kazancın hangisi tîybdir?”

O zaman bunu söylemiş Cenab-ı Peygamber.

عُمُوا بِالسَّلَامِ، وَعُمُوا بِالتَّشْمِيتِ. تَمَّامٌ، كَر، عَنِ ابْنِ

مَسْعُودٍ.

Ummû bi's-selâmi ve ummû bi't-teşmîti.

İbn Mes'ud'tan

“Selam verirken ‘Aleyke.’ deme ‘Aleyküm’ de.”

Hani bazı insan olur da, yalnız br adam vardır orada “Aleykesselam.” der. Hayır, orada sen yoksan melekler var orada. Boş değil orası.

Aleyküm selam! “Allah'ın selâmı üzerinize olsun.” Çoluğun çocuğun varsa, eşin dostun kimler varsa hepsine birden umumi yap.

Birisi hapşu der, aksırmak hani. Aksırınca “Yerhamükellah.” derler.

“Yerhamükümullah de” “Allah sana da rahmet eylesin” diyeceğine, “Allah sizlere rahmet eylesin.” demeli aksıranı görünce.

Bu da bir hastalığın, nezlenin alamet olur.

«عَنْ يَمِينِهِ جِبْرِيلُ، وَعَنْ يَسَارِهِ مِيكَائِيلُ، يَعْنِي
صَاحِبَ الصُّورِ. حم، ك، ع وَلَمْ يُصَحِّحْهُ، عَنْ أَبِي

سَعِيدٍ.»

*An yemînihi cibrîlü ve an yesârihi mîkâîlü
ya'nî sâhibe's-sûri.*

Sûr diyerekten işte kıyametin kopma alametini bildiren bir kumanda. Bir kumanda olacak onun meleği hazır bekliyor. O emir Cenâb-ı Hak'tan ne zaman gelirse, o zaman sûru var onun. Borusu, tabiri şimdi yani teşbih. Üfürünce herkes o emri [duyacak.] Nasıl devlet bazı ilanlar yapar, filan günü herkes dinlesin. Dinler, ha bugün bu emir çıktı der. O gün de o emir. "Kıyamet kopacak!" emrini verdi miydi yergök o anda altüst olur.

"Onun sağında Cebrail, solunda da Mikail bekliyor. O sûr denilen sura üfleyecek meleğin önünde sağda Cibril solda Mikail.

«عَنِ الْغُلَامِ شَاتَانِ مُكَافَأَتَانِ، وَعَنِ الْجَارِيَةِ شَاةٌ ش.»
هـ حم، د، ن، حب، ق، عَنْ أُمِّ كُرَيْزٍ؛ حم، ن، د، حب، ق،
عَنْ عَائِشَةَ.»

Ani'l-ğulâmi şâtâni mükâfeetâni ve ani'l-câriyeti şâtün.

İbn Ebî Şeybe, İbn Mâce, Ahmed b. Hanbel, Ebû Davud, Nesei, İbn Hibban, Beyhaki Ümmü Kürz'den. Ahmed b. Hanbel, Nesei, Ebû Davud, İbn Hibban, Beyhaki Ayşe *radiyalahu anh'ten.*

Ani'l-ğulâmi. “Çocuk, erkek çocuğu dünyaya geldiği vakitte.”

Bir nimeti uzmadır erkek evladının veril-işi. O nimeti uzmaya şükren;

Şâtâni. “İki tane koyun kesecek.”

Akika dediğimiz kurbanın kökü, emri. Bir insana Allah erkek evlat verdi miydi ona şükren yani Cenab-ı Hakk'a teşekkürün ki sağ salim güzel bir evlat ihsan ettin bana. Buna teşekkür ediyorum diyerekten hemen bir kurban keser. Erkek evlat için iki kurban keser. Bunun bir parçasını ev heyetine verir. Diğerlerinin fakir fukaraya dağıtır, isterse pişirir dağıtır, yedirir dağıtır, nasıl isterse yapar.

Yine bu hadisi beyan eden ikinci bir hadis;

«عَنِ الْغُلَامِ عَقِيقَتَانِ، وَعَنِ الْجَارِيَةِ عَقِيقَةٌ طَبٌّ، عَنِ

ابْنِ عَبَّاسٍ»

Ani'l-ğulâmi akîkatâni ve ani'l-câriyeti akîkatün.

Orada *şâtân* diye söyledi, burada *akîkatân* diyerekten adıyla.

Ani'l-ğulâmi akîkatâni. “Erkek çocuğa iki akika kurbanı kesilir.” *Ve ani'l-câriyeti akîkatün.* “Kız çocuğu için de bir kurban kesilir.”

Bu Hanbeli mezhebinde ve bizim mezhepte böyledir. Fakat Maliki mezhebinde bir kurban ikisine de yeter demiş İmam Malik.

Bunlar tabi oğlana iki oluşu, erkek çocuklarının hissesi mirasta ikidir. Evvelce miras da iki olduğu için kurbanda da iki hakkı var. Kız çocuğunun mirastaki hakkına göre de bir kurban kesiliyormuş.

«عِنْدَ كُلِّ خْتَمَةٍ دَعْوَةٌ مُسْتَجَابَةٌ. كَر، عَنِ أَنَسٍ.»

İnde külli hatmetin da'vetün müstecâbetün.

Kur'an okuyoruz ya. Bu Kur'an okuduğumuz vakitte bir başlangıç var bir de bitmesi var.

“Bittiği vakitte kabul olan bir dua hakkımız yani.”

O bir dua edin Cenab-ı Hak onu kabul ederim diyor. Kabul olunur dua, reddolunmaz. Çünkü benim kitabımı okudu bitirdi, şimdi o dua ediyor. Ben artık onun istediğini geri çeviremem, istediklerini veririm. Müstecep olan bir dua.

Hız Enes'ten buyurulmuş.

Onun için Kur'an'ı çok okuyup, çok hatmi edip, çok dua etmek vazifelerimizin başında gelir.

«عُودُوا الْمَرِيضَ، وَأَجِيبُوا الدَّاعِيَ، وَأَغِيبُوا فِي
الْعِيَادَةِ إِلَّا أَنْ يَكُونَ مَغْلُوبًا، فَلَا يُعَادُ. وَالْعِيَادَةُ بَعْدَ
ثَلَاثٍ، وَخَيْرُ الْعِيَادَةِ أَخْفُهَا قِيَامًا، وَالتَّعْزِيَةُ مَرَّةً.
الدَّيْلَمِيُّ، عَنْ أَنَسٍ.»

Ûdû el-merîda ve ecîbû ed-dâiye ve ağıbbû fi'l-iyâdeti illâ en yekûne mağlûben fe lâ yûâdü ve'l-iyâdetü ba'de selâsin ve hayru'l-ibâdeti ehaffühâ kıyâmen ve't-ta'ziyetü merraten.

Ûdû el-merîda. "Hastaları muhakkak ziyaret ediniz." *Ve ecîbû ed-dâiye.* "Davetlere de icabet ediniz."

Hele evlenme ve sünnet düğünlerine davetler olduğu vakitte bu davetlere icabet vaciptir. Çünkü sen bu davetlere gitmezsen nankis adam, sıkı adam, cimri adam. Düğünüme gelip de bir ekmeğimi yemedi. Bir hediye vermek derdinden yemeğe de gelmiyor derler sana. Onun için sen davete icabet et,

vaciptir zaten. Yapmazsan hem dinen de mesul oluyorsun.

“Hastaları ziyaret ediniz ve davetlere de icabet ediniz.” *Ve aġibbû fi’l-iyâdeti.* “Hastaları ziyaret ettiğiniz vakit de her gün yapmayın.”

Hasta her gün ziyaret olunmaz. Bazı bazı. Bugün, hiç olmazsa aradan birkaç gün geçer, sonra tekrar. Yoksa her gün sabah bir akşam bir. O câiz olmayan bir şeydir. Ama akrabandan olur da başında beklemek iktiza eder başka.

Ve aġibbû fi’l-iyâdeti.

Sevgi de de böyle. Hastayı ziyaret nasıl gün aşırıysa, ne kadar dostun olursa olsun, o dostunu da her gün gidip iki de bir, “Ben bunun aşığım, hayranım. Görmeden durmam!” diyerekten gidip taciz etmek de câiz değil. Baban da olsa!

Onun için bir kız her gün babasının evine geliyormuş evlendikten sonra;

“Kızım seyrek gel.” demiş, “Böyle olmaz her gün.”

İllâ en yekûne maġlûben fe-lâ yüâdü.
“Yani bir hasta ki akli başında yok, onu ziyaret istemez.”

Aklı başında yok *fe-lâ yûâdü*. “Onu ziyaret etme.”

Ve'l-iyâdetü ba'de selâsin.

Hasta, aman duyduk filan hasta olmuş. Allah şifa versin. Hemen gitmek lazım değil.

Ba'de selâsin. “Üç gün geçsin bakalım.”

Belki iyi olacak bir hastadır, belki yolcu bir hastadır. Ama üç gün geçsin. *Ba'de selâsin* diyor.

Ve hayru'l-ibâdeti ehaffühâ kıyâmen.

“Bu ziyaretinde en hayırlısı çabuk kalkmak.”

“Nasılsın?” dersin, elini tutarsın başını yoklarsın. Bir okursun üflersin, bir hâl hatırını sorarsın. Muhtaçsa yastığının altına bir şey koyuverirsin. Çabucaktan kalkarsın.

Ve't-ta'zîyetü merraten.

Birisi de, Allah muhafaza, vefat etmiş. Ona da başın sağ olsun diyeceksin. O da bir kere denir. Tekrar tekrar başınız sağ olsun yahu, başın sağ olsun yahu diyer iki de bir söylemek câiz değilmiş.

«عُودُوا الْمَرْضَى، وَمُرُوهُمْ فَلْيَدْعُوا اللَّهَ لَكُمْ، فَإِنَّ
دَعْوَةَ الْمَرِيضِ مُسْتَجَابَةٌ، وَذَنْبُهُ مَغْفُورٌ. الثَّقَفِيُّ،

عَنْ أَنَسٍ»

*Ûdû el-merdâ ve mûrûhüm fe'l-
yed'ullâhe leküm fe-inne da'vete'l-merîdi
müstecâbetün ve zenbühu mağfûrun.*

Ûdû el-merdâ “Siz hastaları ziyaret ediniz.” *Ve mûrûhüm fe'l-yed'ullâhe leküm.* “Onlara söyleyin ki Allah rızası için bana dua et.”

Kendiniz o hastadan dua isteyin.

Fe-inne da'vete'l-merîdi müstecâbetün. “Nasıl Kur'an okunduğu vakit de, hatim olduğu vakitte dua müstecaptır, hastanın da duası müstecaptır.”

Hep mü'minlerin duası müstecaptır. Birbirimizin arkasından yaptığımız dualar inşaallah reddolunmaz, müstecaptır. Bazı hastanın duası daha güzel kuvvetlidir.

Ve zenbühu mağfûrun. “Hastanın günahı da mağfired olunur.”

Şimdi bizim herkesin duası şey ama günahımız üzerimizde duruyor. Hastadan günah da gittiği için onun duası daha makbul oluyor.

«عَيْنَانِ لَا تَمَسُّهُمَا النَّارُ أَبَدًا: عَيْنٌ بَكَتْ مِنْ خَشْيَةِ
اللَّهِ، وَعَيْنٌ بَاتَتْ تَحْرُسُ فِي سَبِيلِ اللَّهِ. ع، خط، ض،
عَنْ أَنَسٍ»

*Aynâni lâ temessühüme'n-nâru ebeden:
aynün beket min haşyetillâhi ve aynün bâtet
tahrusü fî sebîlillâhi.*

Aynâni. “Şu gözlerimiz iki tane.” *Lâ temessühüme'n-nâru ebeden.* “Bunu katiyen cehennem mesh etmeyecek yani dokunmayacak.”

O gözün sahibine cehennem dokanmaz demek. *Aynâni*, göze dokanmaz demek o gözünün sahibine cehennem dokunamaz, elleşemez, yakamaz.

Kim bunlar?

Aynün beket min haşyetillâhi. “Bir göz ki Allah korkusundan ağlıyor.”

Allah korkusundan ağlıyor. O ağlayan dökülen gözyaşları ile, gözyaşları dökülen gözleri

Allah cehennemde yakmayacak. Yalnız o gözü Allah korkusundan dolayı ağlatmak lazım.

Ki insan kusurlarını şöyle düşünür mülâhaza eder, “Vah vah!” der, “Şu Cenab-ı Hak beni yarattı. Ben anamdan doğdum, hiç elimden bir şey gelmezdi. Âciz, konuşmasını bilmeyen, yemesini içmesini bilmeyen, kârını zararını iyisini kötüsünü bilmeyen bir âcizdim işte. Çok âcizdim.”

Allahu teala bizi böyle acz halinde yarattı. Halbuki civcivler var bizim, tavuktan çıkar çıkmaz tık tık tık koşar, karnını doyurmaya bakar. Diğer mahluklar da böyledir. Fakat insanoğlu öyle değil ki! Âciz, eğer bakan olmasa ölür gider. Bakıcısı olmasa başında ölür gider.

Onun için o Allah korkusunu ki, bu beni yarattı. Bak ne güzel anamın karnında beni bu hâle getirdi. Eksiksiz, gözü kulağı, her tarafı tam tekmil. Binâenaleyh bu dünya da, nasıl analar hamile oluyor, bizi meydana getiriyor. Bu dünya da bir anadır ha. Bu da burada bugün biz o ananın karnındayız bugün. Bizim dünyadan çıkışımız da ana karnından doğuşumuz gibidir. Ana karnından çocuk doğduğu vakitte nasıl dünyaya geliyor acz haliyle. Biz

de bu acz haliyle büyüyoruz, kuvvet alıyoruz. Ondan sonra bir acz daha geliyor. Bir zayıf, bir ihtiyarlık, hadi bundan sonra âhirete. Bu dünyanın bize ana oluşu ve en nihayet bizim ölümümüzle bizi âhirete gönderiyor.

Yani yanlış anlamayınız, ölümle insan yok olmuyor. Ölümle hayat bitmiyor ha! Ölümle intikal hâsıl oluyor, ölümle intikal oluyor. Hayat yine baki fakat kudret kesilmiş, kuvvet kesilmiş. Başka bir hayata intikal var. Başka bir hayata intikal var, âhiret hayatı.

c. Şehitlik ve Ebedi Hayatın İncancımızdaki Yeri

Onun için;

﴿وَلَا تَقُولُوا لِمَنْ يُقْتَلُ فِي سَبِيلِ اللَّهِ أَمْوَاتٌ﴾

*Ve lâ tekûlû li-men yuktelü fî sebîlillâhi emvâtün.*¹

“Siz ölüye, şehit olan gaziye demeyin ölü diye.”

Şehit olmuş, niçin demiyoruz, işte ölmüş ya? Sesi de çıkmıyor, kanları da akmış bak! Can man yok?

Ama Allah diyor ki, “Demeyin ya!”

¹ 2/Bakara, 154

Niçin?

Onda hayatı ebediye var.

Binâenaleyh müslümanların zaferinin başlıca sebepleri, ölüm denilen şeyden korkmazlar. Müslüman ölümden korkmaz. Bilir ki ölüm bu dünyadan öteki dünyaya intikalden ibarettir, onun da saati dakikası vardır. Saati dakikası gelmeden intikal vâki olmaz. Binâenaleyh anne karnındaki çocuk dünyaya geldiği vakitte nasıldı, şimdi dünyadan da âhirete gidişi aynı vaziyettedir. Nasıl o zaman geldik, hiçbir şey görmüyoruz anlamıyoruz. Şu gözümüz bakar ama bir şey anlamayız, dilimiz var ama söyleyemeyiz. Bir ağlamasını biliriz. İşte o zaman da bizim başımızdakiler ağlar. Bizim yerimiz de onlar ağlar.

Ama biz?

Yine bir hayat var bizde, ona hayatı ebediye diyorlar, âhîret hayatıdır.

Onun için bunu insan düşünürse iyi, ağlamalar kolaylaşır. “Bu acz halindeyken bana bu kuvveti veren Allah'a ben nasıl isyan ediyorum ya! Nasıl onun emrini dinlemiyorum! Onun sözünü dinlemiyorum, O'nun bize emrettiklerini yapmıyorum!” [diye düşünürse] ağlamalar kolaylaşır.

Bunu insan düşünür, kendi kendine hatasını bulur ve pişmanlıklar, nedametler arkasından başlar. Başlar artık bu sefer gözyaşı dökmeye.

[*Ve aynün bâtet tahrusü fî sebîlillâhi.*]

Asıl düşman insanın nefsidir diyor. Asıl büyük düşman insanın nefsidir. Seni Allah'tan alıkoyuyor, Allah'tan uzak ediyor, Allah'a kulluk ettirmiyor sana. En büyük düşmanın odur. Binâenaleyh sen asıl onu gözleyeceksin. Onu gözle ki o seni hak yolundan çıkarmasın. Öteki düşman gelirse vururuz öldürürüz, fakat bu vurgudan murgudan, toptan tüfekten korkmuyor. Bunun korktuğu Allahu Teâlâ'nın zikridir.

Onun için bunun bekçiliği öteki bekçilikten daha mühimdir demişler. Onun için Allah rızası için gönüllerin bekçisi olmak. Gönüllere Allah'ın rızasının haricinde bir şey sokmamak. Gönlü Allah'ın zikriyle meşgul etmek.

Ebû Yâlâ, Hatib el-Ba'dâdî ve Ziyâ el-Maksidî Enes *radıyallahu anh'* ten.

Bu *Ayn* harfleri bittikten sonra şimdi *Ğayn* harflerine geçti.

Buyuruyor ki;

«غُبَارُ الْمَدِينَةِ شِفَاءٌ مِنَ الْجُذَامِ. أَبُو سَعْدٍ فِي
«مَشِيخَتِهِ»، وَالرَّافِعِيُّ، عَنِ ابْنِ شَمَّاسٍ، عَنْ أَبِيهِ؛
وَالدَّيْلَمِيُّ، عَنْ ثَابِتٍ.»

*Ğubâru'l-medîneti şifâün mine'l-cüzâmi.
Sadaka Resûlullah fîmâ kâl.*

Ğubâr, toz.

Bizim burada burnumuza tozlar girse mendille tıkarız, aman mikrop kaçmasın diye-
rekten tozdan ödümüz kopar.

Ama Medine-i Münevvere'nin tozu neden şifa oluyor?

Orası başka bir yer değil ki o da Allah'ın yerlerinden bir yer?

Bir yer ama orada Resulü Ekrem *sallallahu aleyhi ve sellem* var. Onun yüzü suyu hürmetine Allahu Teâlâ oranın toprağına bile şifa vermiş.

Nasıl diyeceksin?

Bak, Ebû Saîd *Meşîhat*'ında ve er-Râfi'î İbn Şemmâs'dan o da babasından; Deylemî Sabit *radıyallahu anh*'ten.

Bu da meşhur, oraya gittiğiniz vakitte torbalarının içerisine koyarlar öyle bedeviler bir parça toprak, satarlar bize.

Neden?

Medine toprağı diyerekten.

Halbuki asıl olan Medine-i Münevvere'nin toprağı ile beraber Haremi Şerif'in içerisinde namaz kılınan yerlerdeki o kadar insan orada secdeye varıyor.

Onların ayakları ile yahut elleriyle gelen tozları yok mu?

En büyük derde deva odur. Git sen de süpürgeyi al eline biraz süpür, o süprüntü al getir bir suyun içine koy. İster kaynat ister kaynatma, yazın soğuk suyla da yapılır. Bir banyo yap, bütün dertlerinin de sırtından gideceğinden hiç şüphelen olmasın.

Ğubâru'l-medîneti.

Hiç korkma!

“Of şu satıcılara bak! Ne kadar pislik içerisinde toz içerisinde!”

Çok diyenleriniz oluyor onu.

“Bunlar burada içilir mi?” diyor.

Sütlerin üzerine tozlar boyuna dökülür o kadar hocanın ayağından toz böyle duman gibi uçuyor, rüzgar da geliyor. Orada sütçünün de sütü açık üstünde duruyor. Biz de gidiyoruz ver bir süt diye içiyoruz.

Bir hasta olan var mı?

Hiçbir tane hasta olan yoktur. Herkes oradan döner şifa ile gelir buraya. Hasta gider iyi gelir.

O Efendimiz *sallallahu aleyhi ve sellem*'in yüzü suyu hürmetine Allahu Teâlâ oranın toprağına da şifa vermiştir.

Onun için oralarını ziyaret et, Resûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'in huzuruna dur;

“Yâ Resûlallah! Bak ben de koca İstanbul denilen memleketten geldim. Çok dağları taşları aşşa aşşa geldim. Birçok paralar da masraf ettim de geldim. İhtiyarım da bu halimle. Ama sana aşığım, hayranım sana. Senden Allah razı olsun. Sen bizden razı ol ve bize şefaatçi ol!” diyerekten çeşitli dualarla salât ü selâm getirecekten hzurunda bir dakika durabilmenin kıymetini ölçmeye imkân yoktur.

«غُسْلُ يَوْمِ الْجُمُعَةِ وَاجِبٌ كَوَجُوبِ غُسْلِ الْجَنَابَةِ.
الدَّيْلَمِيُّ، عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ؛ الرَّافِعِيُّ، عَنْ أَبِي سَعِيدٍ.»

*Ğuslü yevmi'l-cumu'ati vâcibün ke-
vücûbi ğusli'l-cenâbeti.*

Cuma günleri bhusus Cuma namazına gelmeden evvel, camiye yıkanmış olarktan, gusül etmiş olarktan; cenabetten nasıl gusül

ediyor, bütün vücudunu yıkıyor. Hiç kuru yere kalmıyor, öyle güzelce yıkanır. Mümkünse temiz de bir çamaşırını giyer. Kokusu varsa bir de koku sürünür. Cumaya öyle gelirse alacağı sevap ona göredir. Peştemalını belinden çıkarıp da cumaya gidiyorum diye geliverirse, onun sevabı da ona göre olur.

Yine ikinci bir hadis ile;

«غُسْلُ يَوْمِ الْجُمُعَةِ وَاجِبٌ عَلَى كُلِّ مُحْتَلِمٍ كَغُسْلِ
الْجَنَابَةِ. حَب، عَنْ أَبِي سَعِيدٍ؛ مَالِكٌ، وَالشَّافِعِيُّ، حَم،
وَالدَّارِمِيُّ، وَابْنُ الْجَارُودِ، وَابْنُ خُزَيْمَةَ، عَنْهُ.»

Ğuslü yevmi'l-cumu'ati vâcibün alâ külli muhtelimin ke-ğusli'l-cenâbeti.

“Büluğa ermiş, ihtilam sahibi olan bir insanın Cuma gününde guslü vaciptir.” diyor. Bugün yıkanacak. Cenabetten kurtulmak için nasıl yıkanıyorsa o surette yıkanarak cumaya öyle gelsin diyor.

Onun için ashab-ı kiram devrinde buna çok riayet edilirdi. Yine hâlâ riayet edenler de pek çoktur. Yalnız İmam Şâfiî'nin, “Ben hiçbir cuma gusülsüz namaz kılmadım.” dediğini görmüştüm.

Her Cuma, nasıl olsa insan haftada bir ke-
re yıkanıyor, hamam yapıyor. E bunu cuma
gününe tahsis etse, Pazar günü yapacağına
Cuma günü yapsa daha âlâ olur.

Ravileri, İbn Hibban, Ebû Saîd'ten; Mâlik,
Şâfiî, Ahmed b. Hanbel, Dârimî, İbnü'l-Cârûd
ve İbn Huzeyme Ebû Saîd'ten.

«غَدْوَةٌ فِي سَبِيلِ اللَّهِ أَوْ رَوْحَةٌ خَيْرٌ مِنَ الدُّنْيَا وَمَا

فِيهَا. حم، خ، م، ه، ح، عَن أَنَسٍ؛ ط، ت، عَنِ ابْنِ

عَبَّاسٍ؛ م، ت، ن، عَنِ سَهْلِ بْنِ سَعْدٍ؛ م، ه، عَنِ أَبِي

هُرَيْرَةَ؛ ع، ض، عَنِ الزُّبَيْرِ؛ حم، ط، عَنِ مُعَاوِيَةَ بْنِ

حُدَيْجٍ»

*Ğadvetün fî sebîlillâhi ev ravhatün hay-
run mine'd-dünyâ ve mâ fîhâ.*

Bakın çok güzel.

Ravilerini teberrüken okuyayım;

Ahmed b. Hanbel, Buhârî, Müslim, İbn
Mâce, İbn Hibban, Enes'ten; Taberânî, Tirmizî
İbn Abbas'tan; Müslim, Tirmizî, Neseî Sehl b.
Sa'd'ten; Müslim, İbn Mâce, Ebû Hüreyre'den;
Ebû Yâlâ, Ziya el-Makdisî Zübeyir'den; Ahmed

b. Hanbel, Taberani Muaviye b. Hadîc *radıyal-lahu anhüm*.

Ğadvetün fî sebîlillâh demiş.

Ğadve, sabaha deniyor.

“Sabahleyin düşmana karşı yürüyor, hareket ediyor.”

Ravha da, ikindiden sonra ki akşam serinliğinde yürüyüş.

Düşmana karşı yürüyüşler, hazırlıklar, cihada hazırlıklar hepsi bunun içerisinde.

Hayrun mine'd-dünyâ ve mâ fihâ. “Dünya ve dünyanın içinde neler varsa; altınları, gümüşleri, yakutları, mercanları, onların hepsinden daha hayırlısı bu cihada hazırlık.”

Cihat için sabah da ve akşam da hiç olmazsa yarım saat bir saat çalışacak.

Şimdi bunu askerlerimiz var ya, devlet topluyor askerini onlar yapıyorlar talimlerini.

Bize ne?

Yok, senin de buna göre hazırlığın olacak. Sen de ilim yolunda çalış, başka yolda çalış, İslâm'ın kalkınması için çalış, çoluğun çocuğun terbiyesi için çalış. Memleketin imarı için çalış, kendinin kemaline doğru çalış. Nasıl çalışırsan çalış. Bunu sabahleyin biraz, akşam biraz bu çalışmalar gerek mütâlaa sureti ile

gerek tefekkür sureti ile, ne suretle çalışırsan, bu çalışmalar gönlün açılmasına vesile olur.

Bu çalışmalar gönlün açılmasına vesile olur! Nasıl ki yerin altında bugün envai çeşit maden var. Her yerde var yani. Kimi yerden altın çıkar, kimi yerden gümüş çıkar, kimi yerden başka maden çıkar.

Her çeşit çıkar ama kolaycacık çıkıyor mu?

Ne kadar emekler, ne kadar masraflarla deliniyor yerler de kuyular kazılıyor, bilmem neler yapılıyor da... Şu kömür bile ne kadar zorlukla çıkıyor oradan. Birçok da canlar feda oluyor orada o sırada.

E bu hazineleri çıkarmak için bu kadar uğraşılıyor insan da, gönül hazinelerinin çıkması için [uğraşmıyor.] Senin gönlünde hepsi var; yeri de var, göğü de var, ayı da var, güneşi de var, hepsi de içinde. Ama sen bunu açacak anahtara müracaat etmiyorsun.

İşte bu sabah ve akşam da Allah rızası için bir cihat hazırlığı.

«غَرِيبَتَانِ: كَلِمَةٌ حِكْمَةٌ مِنْ سَفِيهِ فَاقْبَلُوهَا، وَكَلِمَةٌ
سَفِيهِ مِنْ حَلِيمٍ فَاغْفِرُوهَا، فَإِنَّهُ لَا حَلِيمَ إِلَّا ذُو عَثْرَةٍ،
وَلَا حَكِيمَ إِلَّا ذُو تَجْرِبَةٍ. الدَّيْلَمِيُّ، عَنْ عَلِيٍّ.»

*Ĝarîbetâni kelimetü hikmetin min sefîhin
fa'kbelûhâ ve kelimetü sefehin min hakîmin
fa'ğfirûhâ fe-innehu lâ halîme illâ zû asratin
ve lâ hakîme illâ zû tecribetin.*

Garip iki şey varmış. İki tane şeye, garip-ler çok da burada iki tanesini zikretti. Mesela iyi bir insan kötü bir kavmin arasında kalırsa ona da garip derler. Mushaf evde okunmuyorsa ona da garip derler. Bir mescit içinde cemaat yoksa ona da garip derler. Bir minarede ezan okunmuyorsa ona da garip derler.

Burada;

Ĝarîbetâni. “İki garip şey vardır ki.” *Kelimetü hikmetin.* “Çok güzel söz söylüyor, yani hakimane söz.”

Ama kimden?

Min sefîhin. “On para etmez bir adamdan.”

Aklı yok, sefih, aklı yok. Hayrını şerrini fark edemiyor, iyi ile kötüyü tefrik edemiyor. Edemiyor ama söylediği söz yerinde. Haklı bir

söz. Haklı söz ama söyleyen adam da hayır yok. Sefih adam. Belki içki içiyor, belki başka fenalıklar yapıyor. Birçok hataları ve kusurları var. Ne olursa olsun, onun hataları kusurları bizi alakadar etmez. Onun ağzından çıkardığı söze bak.

Kelimetü hikmetin. “O hikmet kelimasını ağzından çıkararak adam kim olursa olsun sen o kelama bak.” *Fa’kbelûhâ.* “Onu kabul ediniz.”

O, “Şu adamın sözü de dinlenir mi?” deme.

Şimdi bu pek oluyor büyüklerin arasında bahusus. Birbirlerine tenkit için;

“Onun lafına kulak asmayın. O şöyle adamdır bu böyle adamdır.” diyorlar.

O da onun aleyhinde;

“Şu şöyle adamdır bu böyle adamdır. Sakın kulak asmayın laflarına!”

Bunlar yakışır şeyler değil. İslâm'a yakışır değil insana da yakışmaz yani. İslâm'a yakışmadığı gibi insana da yakışmaz böyle şeyler. Bu gibi şeyleri büyük adamlardan duymamız da ayrıca bir felakettir yani.

Allah hepimize akıl fikir versin.

Ve kelimetü sefehin min hakîmin. “Çok hakîm bir adam, hikmet sahibi ama bazı ku-

surlar olmuş kendisinde, hataları olmuş. *Fa'ğfirûhâ*. "Onu affedin."

O hakîm adamdan bazı kusurları dolayısıyla bazı eksiklikleri görülüyorsa da onu da siz affedin.

Fa'ğfirûhâ fe-innehu lâ halîme illâ zû as-ratin. "Hiçbir halîm yoktur ki ayağı kaymasın."

Yani hatasız bir adamı bulmak mümkün değildir. İster halîm olsun ister hakîm olsun ne olursa olsun.

Bu beşer midir?

Peygamberlerden gayrı herkeste bir hata olacak. Bu hatasından dolayı onu meşgul etmeyin. Allah'ın rahmetine bırakın, affedin.

Ve lâ hakîme illâ zû tecribetin. "Hiçbir hakîm yoktur ki her hakim ve hikmet sahibi tecrübe sahibidir."

Bilir ki affetmek ne pahasına olursa olsun faydadan hâlî değildir. Affedicidir. Hakim sahipleri her durumda başkalarından vâki olan hataları *keyfe yekûn mahbûben fe-ya'fû an ğayrihî*. Bir insan bir hataya düştü müydü onun hatasını affetmek hakîmlerin hikmet sahiplerinin vazifeleri, alametlerinden oluyor.

Allah cümlemizi böyle büyüklerin zümresine ilhak buyursun.

Halbuki bu biz de şimdi çok tersine bir harekettir yani. Buna dikkat etmek lazım. Bir insan mesela hacı olsun hoca olsun bazı hatadan salim olmaz. Derler ki, sarığın üzerine bir leke konursa göze çabuk çarpar ama siyah bir şeyin üzerine leke konursa görünmez. Binâenaleyh ilim sahipleri sarık gibi beyazdır, onlarda ufacık hata göze çarpar ama senin de af sahibi olman lazım. O bir hata etmiş, bir kusur etmiştir. Onu destan edip memlekete yayıp da onu sokağa çıkamaz hâle getirmek insana yakışmaz. Allah da affedici.

O beğenmediğin adamı belki Allah affedecek de sen de yarın onun mevkiine düştüğün vakitte halin nice olur acaba?

İnsandır ki, insan ayıpladığına, ayıpladığı hatanın yapılmasına mutlaka kendisi düşecektir. Bir adamı ayıplıyor;

“Vah, bu da yapılır mı?” diyor.

Yapılmaz ama bakarsın üç gün sonra sen de yapıyorsun o hatayı. Hiç anlamazsın bile.

Onun için ayıplama, affedici ol.

«غَطُّوا الْإِنَاءَ، وَأَوْكُوا السِّقَاءَ، فَإِنَّ فِي السَّنَةِ لَيْلَةً
يَنْزِلُ فِيهَا وَبَاءٌ، لَا يَمُرُّ بِإِنَاءٍ لَمْ يُغَطَّ، وَلَا سِقَاءٍ لَمْ
يُوكَ، إِلَّا وَقَعَ فِيهِ مِنْ ذَلِكَ الْوَبَاءِ. حم، م، عَنْ جَابِرٍ.»

Ğattu'l-inâe ve evkü's-sikâe fe-inne fi's-seneti leyleten yenzilü fîhâ vebâün lâ yemür-ru bi-inâin lem yügatta ve lâ sikâin lem yûke illâ vekaa fîhi min zâlike'l-vebâi.

Şimdi bak, Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem* nezafete bizi nasıl teşvik ediyor. Nezafet! Bugün bizim doktorlar bağıyor açıkta ne varsa almasınlar, açıkta şeyler satmasınlar. Şöyle olur böyle olur diye ama 1300 küsur sene evvel Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem* buyuruyor ki;

Ğattu'l-inâe. “Kaplarınızın üstünü örtün, açık kap bırakmayın.”

Yemek içinde olsun olmasın örtün onları.

Ve evkü's-sikâe. “Su kaplarının da ağzını bağlayın, onu da boş bırakmayın.”

Onu da bağlayın. Çünkü içine sinek girer, başka bir şey düşer, sen de içiverirsin gider ağzına o. Halbuki burada;

Fe-inne fi's-seneti. “Senenin içerisinde.”
Leyleten. “Bir gece vardır ki” *Yenzilü fîhâ*

vebâün. “Veba denilen dert o akşam iner aşıya.”

Lâ yemürru bi-inâin lem yügatta. “Kapanmamış örtülmemiş kaplar ondan alacağını alır.” *Ve lâ sikâin.* “Açıkta olan sular ondan alacaklarını alır.” *Lem yûke.* “Kapanmayan kaplar, örtülmeyen sular alacaklarını alır.” *İllâ vekaa fîhi min zâlike’l-vebâi.* “Oradan da veba hastalığı türer.”

Doktor der ki;

“İşte içtiğiniz şu sularda mikrop var, atın atın içerisine şu kloru.”

Atarlar kloru, suyu içemezsin gayri, kokusu da bozulur.

Neden?

Suda mikrop vardır.

Suda mikrop yoktur yahu. Suyun mikrobunu bak Allah yolluyor. O mikrop Allah'tan geliyor insana.

Fe-inne fi’s-seneti leyleten yenzilü fîhâ vebâün. “O gece geliyor veba hastalığı insanlara. Bir yere dökülüyor, o yerde açık olanların hepsi ondan alacaklarını alıyor.”

Demek ki kabahat bizim kendimizin oluyor. Binâenaleyh o şeylerin üzerinde örtmek,

büyük suların üstlerinin örtülmesi filan ayrıca vazifemiz oluyor.

Ahmed b. Hanbel ve Müslim Câbir'den rivayet etmişler.

Yine buyuruyor Efendimiz;

«غَطُّوا الْإِنَاءَ، وَأَوْكُوا السِّقَاءَ، وَأَغْلِقُوا الْبَابَ،
وَأَطْفِئُوا السِّرَاجَ، فَإِنَّ الشَّيْطَانَ لَا يَحُلُّ سِقَاءً، وَلَا
يَفْتَحُ بَابًا، وَلَا يَكْشِفُ إِنَاءً، فَإِنْ لَمْ يَجِدْ أَحَدَكُمْ إِلَّا
أَنْ يَعْرِضَ عَلَىٰ إِنَائِهِ عُدًّا، وَيَذْكَرَ اسْمَ اللَّهِ، فَلْيَفْعَلْ،
فَإِنَّ الْفُؤَيْسِقَةَ تُضْرِمُ عَلَىٰ أَهْلِ الْبَيْتِ بَيْتَهُمْ. م، ه
عَنْ جَابِرٍ.»

Ğattu'l-inâe ve evkü's-sikâe ve aġliku'l-bâbe ve atfiü's-sirâce fe-inne'ş-şeytâne lâ yehullü sikâen ve lâ yeftehu bâben ve lâ yek-şifü inâen fe in lem yecid ehadüküm illâ en ya'ruda alâ inâihi üden ve yezküra'smallâhi fe'l-yef'al fe-inne'l-füveysikate tudrimü alâ ehli'l-beyti beytehüm.

Ğattu'l-inâe. “Kaplarınızı kapayın, örtün.” *Ve evkü's-sikâe.* “Su kaplarınızı da kapayın, bağlayınız ağızlarınızı.” *Ve aġliku'l-bâbe.*

“Kapılarınızı da kapayın, örtün, kitleyin.” *Ve atfiü’s-sirâce*. “Işıklarınızı da söndürün.”

Işıklarınızı da söndürün. Hadi şimdi elektrik diyeceksin ama eskiden mesela mum yakarlarmış, lamba yanarmış. Lamba gece bakarsın fitili bozulur bir şey olur yanar, gazı patlar dökülür bir yangın olur. Mum düşer o yakar. Şimdi de elektrik, bakarsın kontak yapar. Onun için onu da kapat.

E karanlıkta mı kalalım?

Bilmem gayrı.

Ve atfiü’s-sirâce. “Kandillerinizide söndürün.” *Fe-inne’ş-şeytâne lâ yehullü sikâen ve lâ yeftehu bâben ve lâ yekşifü inâen*. “Çünkü şeytanı aleyhille kapalı kapıyı açamaz, kapalı su kabını açamaz, yemek kabını açamaz.”

Fe-in lem yecid ehadüküm.

Rahmetli hocamızın bir tabiri aklıma geldi. Şimdi örtecek bir kapak yok evde. Kapağımız yok, bu kapağımız yoksa, şöyle bir sopa alırsın dedi, Bismillâhirrahmânirrahîm der uzatırsın kabın üzerine, o ona kâfidir. Üstünü örtecek kap bulunmadığı takdirde bir sopayı böyle Bismillâhirrahmânirrahîm der koyarsın, o Bismillah onu muhafaza eder, demişti.

Burada da;

Fe-in lem yecid ehadüküm illâ en ya'ruda alâ inâihi ûden. "Bir çubuğu böyle koyarsın." *Ve yezküra'smallâhi.* "Üzerine de Bismillâhir-rahmânirrahîm dersin." *Fe'l-yef'al fe-inne'l-füveysikate tudrimü alâ ehli'l-beyti beyte-hüm.* "Çünkü fareler evinizin yanmasına da gelir vesile olur."

Buradan mesela teli ısırır verir, mumu devirir. İşte başka şeyi yapar, bakarsın sen de uykudasın, tatlıdır uyku. Gider ev gürültüye.

«غَسْلُ الْإِنَاءِ وَطَهَارَةُ الْفِنَاءِ يُورِثَانِ الْغِنَى. خَط،

وَابْنُ النَّجَّارِ، عَنِ أَنَسٍ.»

Ĝaslü'l-inâi ve *tahâratü'l-finâi*
yûrisâni'l-ġinâ.

Ĝaslü'l-inâi. "Kapların temizlenmesi." *Ve tahâratü'l-finâi.* "Evin etrafının temizlenmesi." *Yûrisâni'l-ġinâ.* "Zenginlik getirir adama."

Bazı evlerin etrafları bakarsın ki çok pis tir.

E o evdeki hiç kimse yok mudur acaba onu çıkıp da temizlesin?

Binâenaleyh herkes evinin [önünü temizlesin.] Hep belediyeye bakıp da gelsin de süpürsün, temizlesin demek de doğru değil. Herkes evinin etrafını temiz tutmalı. Temiz tutmak için ne lazım gelen şeylere bakarsan zenginlik hasıl olur diyor.

«غَزْوَةٌ فِي الْبَحْرِ خَيْرٌ مِنْ عَشْرِ غَزَوَاتٍ فِي الْبَرِّ،
وَمَنْ أَجَازَ الْبَحْرَ فَكَأَنَّمَا أَجَازَ الْأُودِيَةَ كُلَّهَا،
وَالْمَايِدُ فِيهَا كَالْمُتَشَحِّطِ فِي دَمِهِ. كَ، عَنِ ابْنِ
عَمْرٍو.»

Ğazvetün fi'l-bahri hayrun min aşri ğazvetâti fi'l-berri ve men ecâze'l-bahra fe-kennemâ ecâze'l-evdiyete küllehâ ve'l-mâyidü fihâ ke'l-müteşehhiti fî demihi.

Ğazvetün fi'l-bahri hayrun min aşri ğazvetâti fi'l-berri. "Deniz muharebesinin bir tanesi kara muharebelerinin 10 tanesine bedeldir."

Kara muharebesinde kolaylıklar var, deniz muharebesinde tehlikeler daha büyük. Gemi batır, toptan gider insan.

Ve men ecâze'l-bahra. "Fakat ne pahasına olursa olsun adam gemisine binmiş."

Bizim Barbaros Hayreddin gibi, açmış bayrağı, düşman gemilerini yakaraktan gider öteki başa kadar.

Fe-ke-ennemâ ecâze'l-evdiyete küllehâ.

“Bütün vadileri geçmiş gibi sayılır.”

Ve'l-mâyidü fihâ ke'l-müteşehhiti fî demihî.

O vapurlarda mesela, bazı eskiden de ufak vapurlar tabi çok çalkalanır. O çalkalamak da tahammül edemez, başı döner, içi bulanır.

“Bu baş dönmesi, iç bulantısı, kanının içerisinde yuvarlanan bir şehide benzer.” diyor.

Kanının içerisinde yuvarlanan şehidin hâli ne ise, o geminin içerisindeki baş dönmesi ile ayakta duramaması halleri bir şehidin kanının içerisinde yuvarlanmasına benzer buyurulmuş.

Yani korkmayın, büyük sevaplar vardır. Ona göre.

Şimdi bunu iyi dinleyin.

d. İki Sarhoşluk: Yaşam Sevgisi ve Cehalet

«غَشِيَتْكُمْ السَّكَرَتَانِ: سَكْرَةُ حُبِّ الْعَيْشِ، وَحُبِّ الْجَهْلِ. فَعِنْدَ ذَلِكَ لَا تَأْمُرُونَ بِالْمَعْرُوفِ، وَلَا

تَنْهَوْنَ عَنِ الْمُنْكَرِ. وَالْقَائِمُونَ بِالْكِتَابِ
وَبِالسُّنَّةِ كَالسَّابِقِينَ الْأَوَّلِينَ مِنَ الْمُهَاجِرِينَ
وَالْأَنْصَارِ. حَل، عَنْ عَائِشَةَ.

Ğaşıyetkümu's-sekratâni sekretü hubbi'l-ayşî ve hubbi'l-cehli fe inde zâlike lâ te'murûne bi'l-ma'rûfi ve lâ tenhevne ani'l-münkeri ve'l-kâimûne bi'l-kitâbi ve bi'l-sünneti ke's-sâbikîne'l-evvelîne mine'l-muhâcirîne ve'l-ensâri.

Ğaşıyetkümu's-sekratâni. "Sizi iki sarhoşluk yakaladı."

Sekretâni. "İki sarhoşluk."

Birisi;

Sekretü hubbi'l-ayşî. "Yaşama sevgisi."

Yaşamak, müreffeh bir hayat. Müreffeh bir hayatın sarhoşluğu içerisinde insan. Müreffeh bir hayatın sarhoşluğu içerisinde helale harama hiç dikkat etmez. Ancak kazansın, güzel bir yaşayış. Yazın filan yerdeki banyolarda, kışın filan yerdeki sayfiyelerde. Bu yaşayış hayatı için sarhoşluk. Yani hakim değil kafa. Sarhoş nasıl hakim değilse kendisine, bu yaşama sevgisine müptela olan insan da sarhoş gibidir yani kendisine hakim değildir.

Birisi de;

Ve hubbi'l-cehli. "Cehalettir."

Cehalet ve yaşama sevdaları.

Fe-inde zâlike. "İnsanlarda bu hal oldu, herkes yaşamak hevesinde ve cehalet almış yürüyor." *Lâ te'murûne bi'l-ma'rûfi ve lâ tenhevne ani'l-münkeri.* "O zaman sen kimseye deme ki, 'Bu budur, bunu yap. Bu yasaktır, bunu da yapma!' deme gayri. Fayda etmez."

Kellim kellim lâ yenfa' demişler. "Söyle söyle hiç faydası yoktur. Bir kulaktan girer öteki kulaktan çıkar."

Behlül bile kafaları toplamış evinin şeysi-ne takmış;

"Bu 10 para, bu 20 para bu 50 para, bu 100 para."

"Neden böyle?" demişler.

Bu kafanın demiş bir kulağından girmiş bir kulağından çıkmış. Beş para etmez bu kafa. Bizimki de o halde şimdi.

Ve'l-kâimûne bi'l-kitâbi ve bi'l-sünneti. "O gün Allahu Teâlâ'nın kitabı ile kâim sünneti ile âmil olan kimse." *Ke's-sâbikîne'l-evvelîne mine'l-muhâcirîne ve'l-ensâri.* "Resûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* devrindeki muhâcirîn ve ensar ne mertebede iseler, bugünün

de kitabı ilahi ile âmil, sünneti seniye ile âmil olanların derecesi öyledir.”

Ebû Nuaym, Âişe *radiyallahu anhâ*'dan.

Bakınız şimdi buna da dikkat edin.

«غَطُّوا حُرْمَةَ عَوْرَتِهِ، فَإِنَّ حُرْمَةَ عَوْرَةِ الصَّغِيرِ
كَحُرْمَةِ عَوْرَةِ الْكَبِيرِ، وَلَا يَنْظُرُ اللَّهُ إِلَى كَاشِفِ
عَوْرَةٍ. كُ وَتُعَقَّبُ، عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ عِيَاضٍ.»

Ğattû hurmete avratihî fe-inne hurmete avrati's-sağîri ke-hurmeti avrati'l-kebîri ve lâ yenzurullâhu ilâ kâşifi avratin.

Muhammed b. İyâz diyor ki; Resûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'e bir çocuk getirildi, çocuk. Teberrüken götürürlermiş Resûlullah'ın ağzının şeysinden böyle, acve hurması ile böyle onun ağzına bir şey verirmiş. Ona teberrüken doğan çocukları Resûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'e böyle arz ederlermiş.

O zaman bir çocuk gelmiş ama örtmemiş üzerini, kundaklanmamış açık yani. O zaman buyurmuşlar ki;

“Bunu örtünüz avretini.” demiş, “Örtünüz.”

Çocuk ama ya?

“Çocuk ama örtün.” demiş Cenab-ı Peygamber.

Fe-inne hurmete avrati's-sağîri. “Çünkü bu çocuğun avreti, avret yerinin hürmeti.”
Ke-hurmeti avrati'l-kebîri. “Bir büyük adamın avretinin açılışı neyse bu küçüğünki de odur.”

Şimdi biz büyüklerimiz de artık kulak asmıyor ya. Küçüklerimize hiç asmıyor şimdi. Eskiden oğlan çocuklarımız hiç olmazsa açmıyordu. Şimdi oğlan çocuklarımıza da nereden geçtiyse geçti kasıklarına kadar bir pantolon giydiriyorlar. Bu da câiz olmayan bir şeydir. Erkek çocuğu da olsa bizimki göbekten diz kapağına kadar avret sayılır. Bu avret yeri olan yeri ne kızın ne de erkeğin açması câiz olmuyor.

Bakın burada ne diyor?

Şimdi o geçen ki derste de geçti ki, bu açıkçılık Lut kavminin ameli imiş. Lut kavmin-den bize geçmiş o. Yani bu medeniyetin eseri değil, Lut kavmi kaç bin sene evvelki bir âleme dönüyoruz. Kaç bin sene evvelki âleme dönüyor insanlar, buna da terakki diyorlar . Terakkî değil bu, tedennî derler buna. Eskiye dönüyoruz. İleriye değil ki! Kaç bin sene evvel geçen adet-i ananeyi bugün tazeliyoruz.

Allah esirgesin ki o Lut kavminin başına gelen bizim başımıza da gelmesin.

Onların içinde de iyileri vardı ha. O gece 40.000 tane teheccüd namazında adam varmış. Cebrail gelmiş;

“Yâ Rabbi!” demiş, “40.000 kişi var teheccüd namazına kalkmış?”

“Kulak asma kulak asma!” demiş, “Altını üstüne getiriver. Onlar yarın âhirette bulurlar makamlarını.” demiş.

Eğer bizim böyle bu nemelazım, Allah kusurumuzu affetsin, elimizden de bir şey gelmez ama. Geçen şuradan çıktım da bir hanım kıza rast geldim. Yani bu kız zannedersen ne Paris'te bulunur ne de Londra'da bulunur. O kadar çıplak yani! Genç de güzel de, o kadar çıplaklığıyla kendisini göstererekten gidiyor şimdi. Dedim ki;

“Eh eski zamanın delikanlıları herhalde kalmamış bu dünyada gayri. Bu yeni zamanın delikanlıları da buna alışmış, ikisi birbirine denk gidiyor işte!”

Bu iki sarhoşluğun alâmeti bunlar.

Allah muhafaza etsin.

Onun için bu mühim!

Ve lâ yenzurullâhu. “Allah bakmaz.”

Allah bakmaz yani rahmet etmez, merhamet etmez, acımaz.

İlâ kâşifi avratin. "Avret yerlerini açan insana Allah bakmaz, Allah nazar etmez."

Allah da bakmadı mı yandı demektir insan.

Bir tane daha okuyayım.

«غَفَرَ اللهُ لِرَجُلٍ أَمَاطَ غُصْنِ شَوْكٍ عَنِ الطَّرِيقِ مَا
تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِهِ وَمَا تَأَخَّرَ. أَبُو الشَّيْخِ، عَنْ أَبِي
هُرَيْرَةَ.»

Ğaferallâhu li-raculin emâta ğusne şevkin ani't-tarîki mâ tekaddeme zenbihi ve mâ teahhara.

Ne güzel bu Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem*'in buyrukları!

Neyse yolumuz, gidiyoruz. Yollarda envai çeşit şeyler bulunur. Diken bulunur, çalı bulunur, taş bulunur, başka şeyler bulunur. Tuğlaları kale diyerekten çocuklar oyun oynarlarken oraya dikiyorlar, sonra o taşları bırakıp gidiyorlar. E oradan araba geçerken takılacak, bir ihtiyar geçerken takılacak.

Onu kaldırıp bir köşeye, bir kenara koyuvermek. Bir diken birisinin ayağına batar, arabanın tekerleğine batar patlatır adamın lastiğini. Dikendir çividir mesela o şey.

“Bunları ortadan kaldırıp vermek.” *Mâ te-kaddeme zenbihi ve mâ teahhara.* “Allahu Teâlâ gelmiş geçmiş günahlarını affeder.” diyor.

Yani beşeriyete hizmetin ufak bir misâli bu. Beşeriyete hizmetin [değeri.]

Orman yakarsan zararı yok, yak varsın!

Memleket batacakmış!

Batsın varsın, n’olacak?

Cenab-ı Peygamber bir taşa razı olmuyor da bugün koca orman yanıyor gidiyor. Kim yapıyorsa yapıyor.

Her gün bu kadar yangın olur mu?

O memleket düşmanı, vatan düşmanı bir kimselerin işi demek.

Allah bu gibi gafletten hepimizi ikaz buyursun.

Bu İslâm’ın akidesine uymamaktan ileri geliyor. İslâm bilgisi almamış, terbiyesi almamış, tabi o adamın yapacağı bu. Gemiyi de batırır, treni de devirir, yolu da keser, canına da kasteder, her şeyi yapar.

Sebep?

O yapacak, vazifesi! Çünkü din diye bir şey bilmiyor ki. Allah mesuliyeti yok, âhîret mesuliyeti yok, cennet ve cehennemden de haberi yok adamın. “Nedir onlar da?” diyor, “Boş laflardır.” diyor.

E onun yapacağı şey elbette [böyle zararlar olacak.]

Demek ki âhîr zamanın icapları bunlar.

Allah kusurlarımızı affetsin.

Kıyamet nasıl kopacak?

İşte böylelikle kopacak. Bu da kıyametin bir şeysidir.

Şurada bir tane daha varmış ama, onu da okumadan geçemeceğiz galiba.

«غَفَرَ اللهُ لَكَ - يَا عُثْمَانُ - مَا قَدَّمْتَ وَمَا أَخَّرْتَ،
وَمَا أَسْرَرْتَ وَمَا أَعْلَنْتَ، وَمَا أَخْفَيْتَ وَمَا أَبْدَيْتَ،
وَمَا كَانَ مِنْكَ وَمَا هُوَ كَائِنٌ إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ. أَبُو
نُعَيْمٍ، عَنْ أَبِي مُوسَى.»

*Ğaferallâhu leke yâ usmânü mâ kadde-
met ve mâ ahharat ve mâ esrarte ve mâ
a'lente ve mâ ahfeyte ve mâ ebdeyte ve mâ*

kâne minke ve mâ hüve kâinün ilâ yevmi'l-kıyâmeti.

Hız Osman'ı biliyorsunuz, bütün varlığını, o hangi harpti hatırıma getiremedim, verdi. O verişinden dolayı ordu teçhiz olundu, düşmana karşı çıkıldı. Ondan dolayı Cenab-ı Peygamber kendisinden pek hoşnut oldu da, “Sana artık bundan sonra günah zarar etmez.” dedi.

Şunu da şimdi ufak şey, yapsak olur.

«غَيْبٌ لَا يَعْلَمُهُ إِلَّا اللَّهُ، وَلَوْ لَا تَمْرِيحُ قُلُوبِكُمْ،
وَتَزْيِيدُكُمْ فِي الْحَدِيثِ لَسَمِعْتُمْ مَا أَسْمَعُ. حَم، طَب،
عَنْ أَبِي أَمَامَةَ أَنَّ النَّبِيَّ عَلَيْهِ الصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ مَرَّ
عَلَى قَبْرَيْنِ، فَقَالَ: إِنَّهُمَا لَيُعَذَّبَانِ الْآنَ، وَيُفْتَنَانِ فِي
قَبْرِهِمَا. قَالُوا: وَمَتَى هُمَا يُعَذَّبَانِ؟ قَالَ: ... فَذَكَرَهُ.»

Ğaybün lâ ya'lemuhu illallâhu ve lev lâ temerruğu kulûbiküm ve tezeyyüdüküm fi'l-hadîsi le-semi'tüm mâ esmâu.

Enne'n-nebiyye aleyhi's-salâtü ve's-selâmü merra alâ kabreyni fe kâle innehümâ le-yüazzibâni'l-âne ve yüftenâni fî kabrihimâ.

*Kâlû ve metâhümâ yüazzibâni? Kâle fe zeke-
rahu.*

Cenab-ı Peygamber bir kabristana uğra-
mışlar. İki tane mezar orada, içindekiler azap
görüyorlar. Ve buyurmuş ki;

“Bunlar azap görmektedirler el ân, hâlâ
azap görüyorlar.” *Ve yüftenâni fî kabrihimâ.*
“Kabirlerinde cezalanıyorlar.” *Kâlû ve
metâhümâ yüazzibâni?* “Ne zamana kadar
bunlar azap görecekler yâ Resûlallah?” dedi-
ler.

“Bunlar azap görüyor.” dendi.

“Ne zamana kadar görecek bunlar azabı?”

Ğaybün lâ ya’lemuhu illallâhu. “Bunu Al-
lah'tan başka kimse bilmez.” *Ve lev lâ temer-
ruğu kulûbiküm ve tezeyyüdüküm fi’l-hadîsi.*
“Eğer sizin kalplerinizin bozukluğu olmasa,
kalplerinizin bozukluğu olmasa, sözlerinizde
de yalan olmasa.” *Le-semi’tüm mâ esmâu.*
“Benim duyduklarımı siz de duyardınız.”

Benim duyduklarımı siz de duyarsınız,
çünkü Allah sizi de benim gibi mükemmel ya-
ratmıştır. Her şeyiniz var sizin de. Fakat şimdi
nasıl yerin altındaki madenlerin üzerini toprak
örttüyse bizim de kalplerimizi günahlar ört-
müş, kabahatlerimiz örtmüş, kusurlarımız

örtmüŖ. Onun için kalbimizin kulakları kapalı. Kalbimizin kulaklarının açılması için bize lazım olan kalplerimizin sadakati ve yalanların terki.

Gelecek ders de okuruz ama bugün de onu okuyayım da öyle bitirelim.

«فَاتِحَةُ الْكِتَابِ شِفَاءٌ مِنَ السَّمِّ. ض، هب، عَنْ أَبِي
سَعِيدٍ؛ أَبُو الشَّيْخِ، در، خز، صف، بر، غ، عَنْ أَبِي
هُرَيْرَةَ.»

Fâtiहतü'l-kitâbi Ŗifâün mine's-semmi.

Semm, zehir.

“Zehir Ŗifadır *Elhamı* okumak.”

Senin tıbbın bunu kabul eder mi?

Hız Ömer *radıyallahu anh*, Humus zannedsem, ya Hama ya Humus. Orasını muhasara etmişler, bir türlü teslim olmuyor kale. Papazlar en nihayet, sıkışmışlar biraz da, demişler ki;

“Bize bir keramet gösterirseniz, biz size teslim oluruz. Ama o kerameti görelim.”

“Ne istiyorsunuz?” demiş.

“Bizde bir zehir var. O zehirden bir damla yutabilirseniz, alabilirseniz biz teslim edeceğiz kaleyi.”

“Getirin!” demiş.

Getirmişler, şöyle bir şişe zehir. Onları bıçaklara falan sürüyorlar. Bıçağın değdiği yerde adam derhal ölüyor. Onların zehri kuvvetli zehir.

Bismillâhirrahmânirrahîm demiş, onların gözünün önünde zehrin hepsini içmiş.

Ha şimdi gidecek, ha şimdi gidecek diye bakmışlar bakmışlar... Ne giden var ne gelen var. Lâ ilâhe illallah Muhammeden Resûlullah diye kalenin anahtarlarını teslim etmişler.

Niçin?

Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem* diyor ki;

Fâtihatü'l-kitâbi şifâün mine's-semmi.
“Kur'ân-ı Azimüşşan'ın başlangıcı olan *Elhamdülillahi Rabbi'l-âlemîni* hulûs ile içinden oku, senin zehrine de şifadır.”

Hangi zehir olursa olsun.

Bu Bursa kütüphanesinde, *Besmele* hakkında bir kitap yazmış birisi. O besmele hakkındaki yazdığı kitabın içerisinde okumuştum.

Bunu başka kitaplarda da var, Yasin'de de var.

Burada da işte Resûlullah *sallallahu aleyhi ve sellemin* şu emri böylece gelmiştir.

Ziyâ el-Makdisî, Beyhakî Ebû Saîd'ten; Ebuşşeyh, [Dârimî, İbn Huzeyme, el-İsfehânî], İbn Abdülberr, Begavî Ebû Hüreyre *radıyallahu anh*'ten rivayet etmişler.

Alta bir tanesi yine;

«فَاتِحَةُ الْكِتَابِ شِفَاءٌ مِنْ كُلِّ دَاءٍ. هَبْ، عَنْ عَبْدِ
الْمَلِكِ بْنِ عُمَيْرٍ.»

Fâtiहतü'l-kitâbi şifâün min külli dâin.

Yukarıkinde *mine's-semmi* dedi, zehire karşı. Burada diyor ki;

Min külli dâin. “Bütün dertlere devadır.”

E canım Hocaefendi biz de okuyoruz da hiçbir şey olduğu da yok ama, hasta hasta yine. Belki daha da berbatlaşarak gidiyor?

“İsa *aleyhisselam*'ı yakalamışlar ölüyü sen nasıl diriltiyorsun?” demişler.

“Ne okuyorsun söyle bakalım?”

Demiş;

“İşte bunu okuyorum.”

Okumuşlar.

“Biz okuyoruz da dirilmiyor, sen nasıl okuyorsun?” demişler.

“E benim okuyan ağzımı vermedim ki size?” demiş.

Benim ağzım da sizin ağzınız olsun, o zaman sizin de ölüleriniz dirilir.

Ağzımız ağız değil.

Niçin?

Yalan ağızdan, günah ağızdan, fenalıklar yapan ağızlardan bu *Fatihatu’l-kitap* [çıksa tesir eder mi, etmez.]

Onun için her namazın arkasından *estağfirullah* demek lazım. Namazın arkasından *estağfurullah* demek lazım.

Bak bugün şaşırdık ya namazda.

Şimdi bir kardeş geldi, namaza geliyorum.

Dedi;

“Bir yerde bir cami yapıyoruz Hocaefendi. İşte altını bitirdik de üstüne başladık. Sizin caminize yardım istemeye geldik.”

Dedim;

“Yavrum bak işte, bak burada da bu kadar masraf var. Bir koyundan iki deri çıkmaz filan dedim.”

“Peki!” dedi o, derken kapının ağzında diğerk birisi yakaladı;

“Üç haftadır geliyorum ben buraya Hocaefendi.” dedi. “Bize bu hafta müsaade edin bakalım da, bize de destek çıkılsın.”

Ona da dedik ama o laf anlamadı biraz.

Namaza durdum, “Yahu!” dedim, “Bu kardeşler memleketlerinden gelmişler buraya, uzak yerden. Şimdi bizden de bir hayır bekliyorlar. Ya bunu taksim etsek, üçümüze de ne düşerse düşse olmaz mı?” derken birinci secdede oturmayı unuttuk.

Onun için namazdan evvel sünnetlerin kılınmasınının fadâili insan kendisini toplayacak azıcık. Gelirsin namaza oturursun 5-10 dakika evvel, sünnetini kıalarsın. Huzûrunu alırsın, gönlünü tasfiye edersin, temizlersin filan. Sonra fazrza dururken Allahu ekber denildiği vakit toplu olarak, gönül topluluğuyla.

Biz dışarıdan gelirken meşgale ile geldik, hemen cemaat de hazır, Allahu ekber dedik meşgalenin içerisinde. O şuğul insanın huzurunu da bozuyor tabiatıyla.

Onun için bizim ağzımızdan çıkan Fatihalar fayda etmiyor. Ne zaman islahı eder ve nefsimiz de kemal olursa o zaman *Fâtihatül-*

kitabı buradan okursak dünyanın öte tarafına fayda eder.

Dünyanın öte tarafı ne fayda eder. Nasıl bugün bizim radyoları ses geliyor. Radyonun kuvvetine göre Amerika'yı da dinliyor, Arabistan'da dinliyor. Radyo kuvvetliyse alıyor o havadisleri.

Nasıl geliyor oradan buraya kadar?

İşte canım cereyan vasıtasıyla.

Allah'ın cereyanının yanında senin cereyanının kaç para eder?

Allah'ın cereyanı çok kuvvetli gider, çok süratle gider ama ihlaslı ağızla olsun yalnız.

Şimdi o radyoyu veren merkezin vericisi bozuk olduktan sonra çalsın dursun yerinde sayar, kimsenin kulağına bir şey gitmez. Bozuk, makinanın cereyanını yukarıya sevk edemiyor.

Onun için kalıbı var ama sevk edemiyor ne yapsın?

Birçok yerlerde arızalar var, o arızalardan dolayı cereyanı sevk edemediğinden bizim istasyonlara bekliyoruz bekliyoruz ses gelmiyor.

Neden?

Eh, verici bozuk yahut alıcı bozuk.

Eh hangisi bozuk olursa olsun farketmez.

Onun için bizim *Fâtihatül-kitabın* fayda etmesi için bizim kendimizin evvela Allah'ın razı olabileceği [bir ağza sahip olmamız lazım.]

Bugün sabah namazında bir dua okuduk. Hz Ebû Bekr-i Sıddîk'ın duası idi. O Hz. Ebû Bekr-i Sıddîk hazretleri duasında kendisine mahviyet veriyor. Diyor ki, bu mahviyet herkes için lazım. Benlikle İslamlık yürümez. Benlik İslâm'la yürümez. Benliği atması lazım insanın.

İşte biz evvela neydik bak?

Konuşmasını beceremeyen, elimizi ayağımızı kımıldatamayan, söyleneni anlamayan, gördüğümüzü tanımayan bir mahluktuk, ufalcık bir şeydik işte. Ona bu kudreti ve kuvveti veren Allahu *celle ve alânın* kuvvetini insan tahayyül etmeli, tezekkür etmeli, ona göre yolunu istikametini ayırmalı.

Bu dünya kimseye kalmamış.

Peygamberlerden daha güzel insan mı olur?

Onlara bile kalmamış.

Firavunlardan daha berbat insan mı olur?

Onlara da kalmamış.

Kimseye kalmıyor. Herkes mukadder olan ömrünü [tamamlayıp gidiyor.] Bura, ananın rahmi burası. Ana rahminde ne kadar duracaksa, bazısı üç aylık doğar, bazısı beş aylık doğar, bazısı yedi aylık doğar, bazısı dokuz aylıktır. İmam Şâfiî iki senede doğmuş.

Ya ya, iki senede doğmuş. Onun için bu dünyada da hepimizin ömrü işte ona göre. Burada nasılsa o günü tamamladık mı âhirete doğarak gidiyoruz. Ölerек değil doğarak gidiyoruz, dünyadan âhirete geçiş yapıyoruz. Ana rahminden dünyaya nasıl geçtiyse, dünyadan da âhirete öyle bir geçiş.

Ama sen diyeceksin ki;

Hocaefendi toprağın içine gömüyoruz da onu, işte görüyorsun ya, işte orada toz toprak olup gidiyor vesselam?

Ha o toz toprak olan bu madde kısmı.

Onun içerisinde işte bir can dediğimiz kısım var ya, o can olmayınca bu cesedin kıymeti oluyor mu?

O cana da ölüm yok. O cana da ölüm gelmiyor, o can yine o can.

Binâenaleyh o canı geceleri rüyada nasıl görüyorsun sen?

Ta Mekke'ye de gidiyorsun, Medine'ye de gidiyorsun.

O senin vücudun yatakta yatıyor, oralarda nasıl geziyorsun sen bakayım?

Nasıl gezdin oralarda?

Diyorsun ki sabahleyin;

“Ben buraya gittim, şöyle gördüm böyle gördüm.”

“Yahu yalan söyleme, yataktaydın sen, ben seni bekledim durdum. Hiçbir yere gittiğin yok?”

Yoo, hep gittim gördüm. Şöyle dediler böyle de dediler.”

Bak geçen, nerede Van tarafından mı nerede, kadın rüyasında görmüş ki;

Şu dağın altında şöyle bir su var bul.” demiş. Sabahleyin aramışlar bir su çıkmış. Böbrek hastalıklarına da şimdi iyi geliyormuş o su. E bu rüya vasıtası ile bildirilen bir hadise. Bunlar inkâr edilmez. Allah kusurlarımızı affetsin. İşte buradan ahirete geçişimiz de böyle olacak. Allah iman ile geçmek, iman ile göçmek, iman ile yaşamak, iman ile de âhirete geçmek, Allahu Teâlâ'nın razı olduğu, razı olacağı hareketleri yaparak, razı olduğu

halde yaşamak ve O bizden razı olduğu halde âhirete göçmek [nasip eylesin.]

Asıl hüner burada! Çok namaz kıl, çok oruç tut, çok tesbih çek, çok ne okursan oku.

Rıza-i ilahiye uyumlu mu değil mi?

Pusula var elinde. Pusulaya bakıyorsun, bu gemi bu tarafa gidiyor. Gemi ne olursa olsun, pusulaya göre gitmesi lazım geminin. Pusuladan şaştın mıydı ya bir çukura gidersin, ya bir taşa vurursun, ya bir kayaya vurursun gidersin. Onun için elimizdeki pusula Kur'an'dır. Kur'an pusulasının tamircisi de Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem*. O iki hattan ayrıldın mıydı perişan olur gider insan. Allah cümlemizi sağlık afiyetler ile yaşayıp, iman ile, Cenab-ı Hakk'ın bizden razı olacağı ameller ile göçüşler nasip etsin.

el-Fâtiha.

Mehmed Zahid KOTKU

[Bütün HADİS DERSLERİ'ne PDF olarak ulaşmak için tıklayınız.](#)

